

Wymagania edukacyjne z historii dla klasy 4 szkoły podstawowej do programu nauczania „Wczoraj i dziś”

Stopień niedostateczny

Otrzymuje uczeń, który nie opanował treści przewidzianych do realizacji w klasie czwartej wymienionych w wymaganiach koniecznych oraz któremu braki w wiadomościach, rozumieniu i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy i umiejętności z historii.

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Rozdział 1. Z historią na Ty						
1. Historia - nauka o przeszłości	<ul style="list-style-type: none"> – historia jako nauka o przeszłości; – praca historyków i archeologów; – źródła historyczne, ich przykłady oraz podział. 	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia przeszłość od współczesności; – potrafi krótko scharakteryzować czym zajmują się historycy. 	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia pracę historyków i archeologów; – wyjaśnia, czym są przyczyny i skutki; – poprawnie posługuje się terminami: archeologia, źródła historyczne. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje różne przykłady materialnych źródeł pisanych i niepisanych; – dokonuje podstawowego podziału źródeł historycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia rolę źródeł historycznych w procesie poznawania dziejów. 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia wiarygodność różnego rodzaju źródeł pisanych.
2. Historia wokół nas	<ul style="list-style-type: none"> – sposób przedstawienia historii rodziny; – „wielka” i „mała” ojczyzna; – patriotyzm jako 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się terminami: ojczyzna, patriotyzm; – podaje przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: drzewo genealogiczne; – przygotowuje 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem tradycja; – podaje przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem „mała ojczyzna”; – tworzy przewodnik po 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje wybitne postaci w dziejach regionu.

	<p>miłość do ojczyzny; – znaczenie terminów: tradycja, drzewo genealogiczne, ojczyzna, mała ojczyzna, patriotyzm.</p>	<p>pamiętek rodzinnych.</p>	<p>drzewo genealogiczne najbliższej rodziny; – podaje przykłady postaw i zachowań patriotycznych.</p>	<p>regionalnych tradycji.</p>	<p>własnej miejscowości.</p>	
<p>3. Mieszkamy w Polsce</p>	<p>– naród polski jako zbiorowość posługująca się tym samym językiem, mająca wspólną przeszłość i zamieszkująca to samo terytorium; – polskie symbole narodowe; – polskie święta państwowe ; – znaczenie terminów: naród, symbole narodowe, Polonia.</p>	<p>– posługuje się terminem symbole narodowe; – wskazuje na mapie państwo polskie i jego granice.</p>	<p>– przedstawia polskie symbole narodowe; – przedstawia najważniejsze święta państwowe; – wskazuje na mapie stolicę państwa.</p>	<p>– omawia genezę polskich symboli narodowych.</p>	<p>– przedstawia genezę najważniejszych świąt państwowych; – podaje przykłady dużych miast Polski.</p>	<p>– tworzy przewodnik po własnym regionie.</p>
<p>4. Czas w historii</p>	<p>– chronologia i przedmiot jej badań; – oś czasu i</p>	<p>– używa terminów chronologicznych: tysiąclecie, wiek; – umieszcza daty</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: chronologia,</p>	<p>– podaje cezury czasowe epok historycznych.</p>	<p>– wyjaśnia okoliczności ustanowienia roku 1 i podziału</p>	<p>– charakteryzuje główne epoki historyczne.</p>

	<p>sposób umieszczania na niej dat; – podstawowe określenia czasu historycznego (epoka, era, okres p.n.e. i n.e., tysiąclecie, wiek, rok); – epoki historyczne oraz ich daty graniczne.</p>	<p>na osi czasu.</p>	<p>epoka, era – porządkuje epoki historyczne oraz umieszcza je w czasie.</p>		<p>na dwie ery.</p>	
<p>5. Obliczanie czasu w historii</p>	<p>– obliczanie upływu czasu między poszczególnymi wydarzeniami; – określanie, w którym wieku doszło do danego wydarzenia; – podział czasu na wieki i półwiecza.</p>	<p>– określa, w którym wieku miało miejsce dane wydarzenie; – oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach jednej ery.</p>	<p>– poprawnie wskazuje wydarzenie wcześniejsze w czasach p.n.e; – oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach obu er</p>	<p>– określa początek i koniec wieku; – poprawnie umiejscawia wydarzenia z obu er na osi czasu.</p>	<p>– oblicza upływ czasu między wydarzeniami, w tym na przełomie obu er.</p>	<p>– przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych.</p>

6. Czytamy mapę	<ul style="list-style-type: none"> – znaczenie mapy w pracy historyka; – odczytywanie informacji z planu i mapy historycznej; – najstarsze mapy świata. 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się terminami: mapa, plan; – dostrzega różnice między mapą a planem. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: legenda, symbol; – objaśnia symbole legendy mapy; – odczytuje z mapy podstawowe informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest kartografia; – przygotowuje proste plany miejscowe. 	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia mapę geograficzną, polityczną, historyczną. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zasadę działania i rolę GPS-u we współczesnej lokalizacji przestrzennej.
7. Podsumowanie	Podsumowanie wiadomości z działu (wymagania j.w)					
8. Sprawdzian	Sprawdzenie wiedzy z działu (wymagania j.w)					
Rozdział II: Od Piastów do Jagiellonów						
1. Mieszko i chrzest Polski	<ul style="list-style-type: none"> – słowiańskie pochodzenie Polaków; – legendarne początki państwa polskiego; – księżę Mieszko I pierwszym historycznym władcą Polski; – chrzest Mieszka 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się terminami: plemię, dynastia; – wie, kto był pierwszym historycznym władcą Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem Piastowie; – przytacza przykłady legend o początkach państwa polskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: Słowianie, poganin; – zna wydarzenia związane z datą 966. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia najważniejsze konsekwencje przyjęcia chrztu. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich.

	I i jego znaczenie – znaczenie terminów: plemię, Słowianie, Piastowie.					
2. Bolesław Chrobry - pierwszy król Polski	– misja świętego Wojciecha u Prusów; – zjazd gnieźnieński i pielgrzymka cesarza Ottona III; – koronacja Bolesława Chrobrego na króla Polski; – znaczenie terminów: misja, relikwie, cesarz, arcybiskupstwo, biskupstwo, koronacja, gród, drużyna, wojowie.	– posługuje się terminami: cesarz, koronacja, wojowie; – wie, kto był pierwszym królem Polski.	– poprawnie posługuje się terminami: relikwie, gród, drużyna; – zna wydarzenia związane z datami: 1000, 1025; – charakteryzuje misję św. Wojciecha.	– poprawnie posługuje się terminami: biskupstwo, arcybiskupstwo; – przedstawia przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego.	– wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego.	– ocenia skutki polityki wewnętrznej i zagranicznej Bolesława dla państwa polskiego.
* W średniowiecznym klasztorze	– zakony chrześcijańskie; – życie w klasztorze; – wpływ zakonów na rozwój średniowiecznego rolnictwa;	– posługuje się terminami: duchowieństwo, zakon, mnich, klasztor; – opisuje podstawowe zajęcia	– podaje przykłady średniowiecznych zakonów; – opisuje życie wewnątrz klasztoru.	– wyjaśnia, w jaki sposób zakony przyczyniły się do rozwoju rolnictwa na ziemiach polskich.	– poprawnie posługuje się terminami: reguła zakonna, skryptorium; – charakteryzuje wkład duchowieństwa w	– podaje przykłady współczesnych zakonów chrześcijańskich.

	<ul style="list-style-type: none"> – rola zakonów w rozwoju wiedzy i średniowiecznego piśmiennictwa; – najstarsze zakony na ziemiach polskich i ich znaczenie; – znaczenie terminów: duchowieństwo, zakon, mnich, klasztor. 	duchowieństwa zakonnego w średniowieczu.			średniowieczną kulturę.	
3. Polska Kazimierza Wielkiego	<ul style="list-style-type: none"> – Kazimierz Wielki ostatnim królem z dynastii Piastów; – reformy Kazimierza Wielkiego; – zjazd monarchów w Krakowie – uczta u Wierzyńka; – umocnienie granic państwa (Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną); – utworzenie 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się terminem: uniwersytet, żak; – wyjaśnia, dlaczego historycy nadali królowi Kazimierzowi przydomek „Wielki”. 	– wyjaśnia powiedzenie: Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną.	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne reformy Kazimierza Wielkiego; – wyjaśnia cele założenia oraz znaczenie utworzenia Akademii Krakowskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem uczta u Wierzyńka; – opisuje zjazd monarchów w Krakowie. 	– porównuje politykę prowadzoną przez Bolesława Chrobrego i Kazimierza Wielkiego.

	Akademii Krakowskiej; – znaczenie terminu: żak, uniwersytet.					
* Rycerze i zamki	– średniowieczni rycerze i ich rola; – funkcje i wygląd zamków; – od pazia do rycerza; – uzbrojenie rycerskie; – turnieje rycerskie; – kodeks rycerski; – znaczenie terminów: rycerz, zamek, paż, giermek, pasowanie, herb, kopia, fosa.	– posługuje się terminami: rycerz, fosa, kopia, zamek.	– poprawnie posługuje się terminami: pasowanie, paż, giermek; – opisuje wygląd średniowiecznego rycerza i zamku.	– poprawnie posługuje się terminami: herb, dziedziniec, zbrojownia, baszta; – wyjaśnia, kto i w jaki sposób mógł zostać rycerzem.	– charakteryzuje kodeks rycerski; – opisuje przebieg średniowiecznego turnieju.	– przedstawia przykłady wzorców rycerskich utrwalonych w literaturze i legendach; – podaje przykłady zachowanych zamków średniowiecznych w Polsce i w regionie.
4. Jadwiga i Jagiełło	– objęcie władzy przez Jadwigę; – zasługi Jadwigi dla polskiej kultury, nauki i sztuki; – przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej w Krewie;	– posługuje się terminem Jagiellonowie; – charakteryzuje postać Jadwigi i Władysława Jagiełły.	– poprawnie posługuje się terminem unia; – zna wydarzenia związane z datą 1385; – wskazuje na mapie Królestwo Polskie oraz obszar Wielkiego	– przedstawia okoliczności zawiązania unii polsko-litewskiej; – wymienia postanowienia unii w Krewie.	– opisuje sytuację związaną z objęciem tronu polskiego po wygaśnięciu dynastii Piastów.	– poprawnie posługuje się terminem Andegawenowie; – omawia zagrożenie ze strony zakonu krzyżackiego dla Polski i Litwy.

	<ul style="list-style-type: none"> – okoliczności objęcia władzy w Polsce przez Władysława Jagiełłę; – skutki zawarcia unii polsko-litewskiej; – zagrożenie ze strony Krzyżaków; – znaczenie terminów: unia, Jagiellonowie. 		Księstwa Litewskiego.			
5. Zawisza Czarny i bitwa pod Grunwaldem	<ul style="list-style-type: none"> – postać Zawiszy Czarnego; – bitwa pod Grunwaldem i biorący w niej udział rycerze. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Zawiszy Czarnego. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna wydarzenia związane z datą 1410; – wyjaśnia powiedzenie: polegać jak na Zawiszy. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny wielkiej wojny z zakonem krzyżackim; – opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia skutki bitwy pod Grunwaldem oraz postanowienie pokoju toruńskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Ulricha von Jungingena
6. Mikołaj Kopernik	<ul style="list-style-type: none"> – Mikołaj Kopernik i jego życie; – odkrycie Mikołaja Kopernika i powiedzenie Wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię; – znaczenie terminu: 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się terminem astronomia; – wie, kim był Mikołaj Kopernik. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia powiedzenie: wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię; 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik oraz gdzie znajduje się jego grób; – przedstawia poglądy na temat Ziemi i Układu Słonecznego przed odkryciem Kopernika. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: teoria heliocentryczna. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia inne dokonania i zainteresowania Mikołaja Kopernika.

	astronomia.					
7. Podsumowanie	Podsumowanie wiadomości z działu (wymagania j.w)					
8. Sprawdzian	Sprawdzenie wiedzy z działu (wymagania j.w)					
Rozdział III: Wojny i upadek Rzeczypospolitej						
1. Jan Zamoyski i złoty wiek Polski	<ul style="list-style-type: none"> – złoty wiek Polski; – kariera polityczna i wojskowa Jana Zamoyskiego; – Zamość – miasto renesansowe; – znaczenie terminów: szlachta, kanclerz, hetman. 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się terminem: szlachta; – zna królów Polski: Zygmunta I Starego, Zygmunta II Augusta i Stefana Batorego. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: kanclerz, hetman; – charakteryzuje postać i dokonania Jana Zamoyskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem złoty wiek; – charakteryzuje zabudowę i układ Zamościa; – wskazuje na mapie Zamość. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia słowa Zamoyskiego: Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje Zamość, jako przykład miasta renesansowego.
2. XVII wiek - stulecie wojen	<ul style="list-style-type: none"> – potop szwedzki, rola Stefana Czarnieckiego; – obrona Jasnej Góry i rola przeora Augustyna Kordeckiego; – król Jan III Sobieski i jego zwycięstwa nad Turkami; – rola husarii w 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się terminem potop szwedzki. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: wojna podjazdowa, odsiecz wiedeńska. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje wygląd i uzbrojenie husarii; – zna postaci: Augustyn Kordecki, Stefan Czarniecki, Jan III Sobieski, oraz ich dokonania. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: husaria, wielki wezyr; – przedstawia przebieg potopu szwedzkiego i przełomowej obrony Jasnej Góry; – przedstawia przebieg odsieczy 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia skutki wojen Rzeczypospolitej w XVII w.

	<p>polskich sukcesach militarnych; – znaczenie terminów: potop szwedzki, husaria, wielki wezyr, odsiecz.</p>				wiedeńskiej.	
* Czasy stanisławowskie	<p>– ideały epoki oświecenia; – dokonania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego; – ustanowienie Komisji Edukacji Narodowej i jej znaczenie; – kultura doby stanisławowskiej oraz jej przedstawiciele; – znaczenie terminów: Szkoła Rycerska, kadet, mecenas, obiady czwartkowe.</p>	<p>– posługuje się terminami: obiady czwartkowe, Szkoła Rycerska, kadet.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem mecenas; – wyjaśnia, dlaczego Dzień Edukacji Narodowej jest współcześnie obchodzony 14 października.</p>	<p>– wymienia zasługi króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.</p>	<p>– przedstawia najwybitniejszych twórców doby stanisławowskiej oraz ich dokonania.</p>	<p>– wyjaśnia kontrowersje w ocenie panowania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.</p>
3. Tadeusz Kościuszko na czele powstania	<p>– sytuacja Rzeczypospolitej w XVIII w. (konstytucja 3 maja, rozbiory);</p>	<p>– posługuje się terminami: zaborcy, powstanie; – wymienia</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: konstytucja, kosynierzy;</p>	<p>– charakteryzuje postać i dokonania Tadeusza Kościuszki.</p>	<p>– przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja.</p>	<p>– wyjaśnia czym był Uniwersał Połaniecki; – wskazuje na mapie rozbiory</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – dowództwo Tadeusza Kościuszki w powstaniu w 1794 r.; – bitwa pod Raławicami i rola kosynierów; – klęska powstania i III rozbiór Rzeczypospolitej; – znaczenie terminów: rozbiory, konstytucja, powstanie, kosynierzy. 	<p>państwa, które dokonały rozbiorów;</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia cel powstania kościuszkowskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna wydarzenia związane z datami: 1772, 3 maja 1791 r., 1794, 1795; 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego. 		<p>Polski.</p>
<p>4. Legiony Polskie i hymn narodowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> – losy Polaków po upadku Rzeczypospolitej; – Legiony Polskie we Włoszech i panujące w nich zasady; – generał Jan Henryk Dąbrowski i jego rola w stworzeniu Legionów Polskich; – Józef Wybicki – 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się terminem hymn państwowy; – zna imię i nazwisko autora hymnu państwowego; – zna słowa hymnu Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia sytuację narodu polskiego po III rozbiorze; – charakteryzuje postaci gen. Jana Henryka Dąbrowskiego i Józefa Wybickiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem emigracja; – opisuje Legiony Polskie we Włoszech oraz panujące w nich zasady. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy Mazurek Dąbrowskiego został polskim hymnem narodowym; – wyjaśnia, dlaczego Polacy zaczęli tworzyć legiony polskie u boku Napoleona. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Napoleona Bonaparte; – wie, o jakich wydarzeniach mówią słowa Mazurka Dąbrowskiego.

	<p>autor Mazurka Dąbrowskiego; – znaczenie słów Mazurka Dąbrowskiego; – Mazurek Dąbrowskiego hymnem Polski; – znaczenie terminów: emigracja, hymn państwowy.</p>					
<p>5. Romuald Traugutt i powstanie styczniowe</p>	<p>– branka i wybuch powstania styczniowego; – wojna partyzancka; – Romuald Traugutt dyktatorem powstania; – represje po upadku powstania styczniowego; – znaczenie terminów: zabór rosyjski, działalność konspiracyjna, branka, wojna partyzancka,</p>	<p>– posługuje się terminami: zabór rosyjski, Syberia; – wyjaśnia, dlaczego Polacy zorganizowali powstanie.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: branka, dyktator; – charakteryzuje postać Romualda Traugutta.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem działalność konspiracyjna; – wyjaśnia, dlaczego Polacy prowadzili działalność konspiracyjną.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: wojna partyzancka; – opisuje charakter, przebieg i skutki powstania styczniowego.</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego powstanie styczniowe upadło.</p>

	dyktator, Syberia.					
6. Maria Skłodowska-Curie - polska noblistka	<ul style="list-style-type: none"> – edukacja Marii Skłodowskiej-Curie na ziemiach polskich; – tajne nauczanie i Latający Uniwersytet; – kariera naukowa Marii Skłodowskiej-Curie; – Nagrody Nobla przyznane Marii Skłodowskiej-Curie; – polscy nobliści; – znaczenie terminów: tajne nauczanie, Nagroda Nobla, laureat. 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się terminami: tajne nauczanie, laureat. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Marii Skłodowskiej-Curie. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia dokonania M. Skłodowskiej-Curie i wyjaśnia, za co została uhonorowana Nagrodą Nobla. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: Nagroda Nobla, Uniwersytet Latający; – wymienia innych polskich laureatów Nagrody Nobla. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje działalność Marii Skłodowskiej-Curie podczas I wojny światowej.
7. Podsumowanie	Podsumowanie wiadomości z działu (wymagania j.w)					
8. Sprawdzian	Sprawdzenie wiedzy z działu (wymagania j.w)					
Rozdział IV: Ku współczesnej Polsce						
1. Józef Piłsudski i niepodległa Polska	<ul style="list-style-type: none"> – wybuch I wojny światowej; – udział Legionów Polskich i Józefa Piłsudskiego w 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się terminem: I wojna światowa, II Rzeczpospolita; – wyjaśnia, 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem Naczelnik Państwa; 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia udział Legionów Polskich w działaniach zbrojnych 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem orłęża lwowskie; – wskazuje na 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia obszary, o które Polacy toczyli walki w latach 1918- 1921 r.

	<p>działaniach zbrojnych podczas I wojny światowej;</p> <ul style="list-style-type: none"> – odzyskanie niepodległości przez Polskę; – Józef Piłsudski Naczelnikiem Państwa; – walki o ustalenie granic II Rzeczypospolitej i Bitwa Warszawska; – Narodowe Święto Niepodległości; – znaczenie terminów: I wojna światowa, II Rzeczpospolita, Naczelnik Państwa, orłęta lwowskie. 	<p>dlatego dzień 11 listopada został ogłoszony świętem państwowym.</p>	<p>– zna wydarzenia związane z datami: 1914–1918; 11 listopada 1918 r.</p>	<p>podczas I wojny światowej;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia rolę Józefa Piłsudskiego w odzyskaniu niepodległości i budowie państwa polskiego. 	<p>mapie obszar II RP.</p>	
<p>* Bitwa Warszawska</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Rosja Sowiecka i komunizm; – wojna polsko-bolszewicka; – Bitwa Warszawska; – 15 sierpnia – 	<ul style="list-style-type: none"> – zna wydarzenia związane z datą: 15 sierpnia 1920 r.; – odpowiada, jaki był wynik Bitwy Warszawskiej; 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: front, komunizm, bolszewicy; – wyjaśnia, dlaczego 15 sierpnia 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przebieg wojny polsko-bolszewickiej. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jakie czynniki złożyły się na sukces wojsk polskich w wojnie z Rosją Sowiecką. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem „cud nad Wisłą”.

	<p>Święto Wojska Polskiego; – znaczenie terminów: front, komunizm, bolszewik, „cud nad Wisłą”.</p>	<p>– wskazuje na mapie miejsce Bitwy Warszawskiej.</p>	<p>obchodzone jest Święto Wojska Polskiego.</p>			
<p>2. Eugeniusz Kwiatkowski i budowa Gdyni</p>	<p>– problemy odrodzonej Polski; – zasługi Eugeniusza Kwiatkowskiego na polu gospodarczym – budowa portu w Gdyni, Centralny Okręg Przemysłowy; – Gdynia polskim oknem na świat; – znaczenie terminów: Wolne Miasto Gdańsk, bezrobocie, import, eksport, minister.</p>	<p>– posługuje się terminami: Wolne Miasto Gdańsk, bezrobocie; – wskazuje na mapie Polski Gdynię.</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego Gdynia stała się polskim „oknem na świat”.</p>	<p>– opisuje trudności gospodarcze i ustrojowe w odbudowie państwa polskiego.</p>	<p>– charakteryzuje i wskazuje na mapie obszar Centralnego Okręgu Przemysłowego.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: minister, eksport, import.</p>
<p>3. Zośka, Alek i Rudy - bohaterscy harcerze</p>	<p>– wybuch II wojny światowej; – sytuacja społeczeństwa polskiego pod</p>	<p>– posługuje się terminem: okupacja; – zna wydarzenia związane z datą</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: Armia Krajowa, Szare Szeregi;</p>	<p>– wie, dlaczego wybuchło powstanie warszawskie; – opisuje</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: Związek Sowiecki,</p>	<p>– przedstawia przebieg powstania warszawskiego.</p>

	<p>niemiecką okupacją; – Szare Szeregi (Zośka, Alek, Rudy); – akcja pod Arsenalem; – Powstanie Warszawskie; – znaczenie terminów: okupacja, Armia Krajowa, Szare Szeregi.</p>	<p>1 września 1939 r.; – opisuje sytuację narodu polskiego pod niemiecką okupacją.</p>	<p>– zna wydarzenia związane z datą 1 sierpnia 1944 r.; – charakteryzuje postaci Zośki, Alka i Rudego.</p>	<p>najważniejsze akcje Szarych Szeregów, w tym akcję pod Arsenalem.</p>	<p>powstanie warszawskie; – charakteryzuje działalność Polskiego Państwa Podziemnego.</p>	
<p>4. „Żołnierze niezłomni”</p>	<p>– przejęcie władzy w powojennej Polsce przez komunistów; – polityka komunistów wobec polskiego podziemia; – działalność wojenna i powojenna Witolda Pileckiego; – postawa Danuty Siedzikówny, ps. Inka – znaczenie terminów:</p>	<p>– posługuje się terminem: „żołnierze niezłomni”; – rozwija skrót PRL.</p>	<p>– opisuje politykę komunistów wobec ludności polskiej.</p>	<p>– wyjaśnia, kto objął rządy w państwie polskim po zakończeniu II wojny światowej; – opisuje represje komunistów wobec zwolenników prawowitych władz polskich.</p>	<p>– charakteryzuje postaci Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny.</p>	<p>– wie, kiedy obchodzony jest Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”.</p>

	opozycja antykomunistyczna, „żołnierze niezłomni”.					
5. Jan Paweł II - papież pielgrzym	<ul style="list-style-type: none"> – dzieciństwo i początek kapłaństwa Karola Wojtyły; – opozycyjna rola Kościoła w czasach komunizmu; – wybór Karola Wojtyły na papieża; – pielgrzymki papieża do ojczyzny (Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!); – wsparcie Kościoła dla opozycji; – Jan Paweł II jako papież pielgrzym; – znaczenie terminów: papież, teologia, pielgrzymka, konklawe, kardynał, prymas, 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się terminem: papież – wie, kim był Karol Wojtyła; – podaje miasto, w którym urodził się Karol Wojtyła. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: teologia, pielgrzymka; – wymienia nazwy kontynentów, które odwiedził Jan Paweł II. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje rolę Kościoła katolickiego w czasach komunizmu; – charakteryzuje krótką biografię Jana Pawła II. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie słów Jana Pawła II: Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!; – wyjaśnia znaczenie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do kraju dla społeczeństwa polskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: konklawe, kardynał, pontyfikat; – wie, dlaczego Stefan Wyszyński nazywany jest Prymasem Tysiąclecia.

	pontyfikat.					
6. „Solidarność” i jej bohaterowie	<ul style="list-style-type: none"> – życie codzienne w okresie PRL.; – działalność opozycyjna; – strajki robotnicze i powstanie NSZZ „Solidarność”; – bohaterowie „Solidarność”: Lech Wałęsa i Anna Walentynowicz; – wprowadzenie stanu wojennego i represje przeciwko opozycji; – przełom 1989 r. i upadek komunizmu; – znaczenie terminów: strajk, związek zawodowy, solidarność, stan wojenny, Okrągły Stół. 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się terminami: demokracja, strajk, solidarność, związek zawodowy; – wie, jak się nazywał pierwszy przywódca związku zawodowego „Solidarność” i późniejszy prezydent. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego w 1980 r. doszło do masowych strajków robotniczych; – opisuje okoliczności zawiązania związku zawodowego „Solidarność”. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna wydarzenia związane z datami: sierpień 1980, 1989; – zna głównych bohaterów „Solidarność” – Lecha Wałęsę i Annę Walentynowicz. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: stan wojenny, Okrągły Stół; – wymienia ograniczenia, z jakimi wiązało się wprowadzenie stanu wojennego; – wyjaśnia skutki rozmów Okrągłego Stołu. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje różnice polityczne między czasami komunizmu a wolną Polską.
7. Podsumowanie	Podsumowanie wiadomości z działu (wymagania j.w)					
8. Sprawdzian	Sprawdzenie wiedzy z działu (wymagania j.w)					